

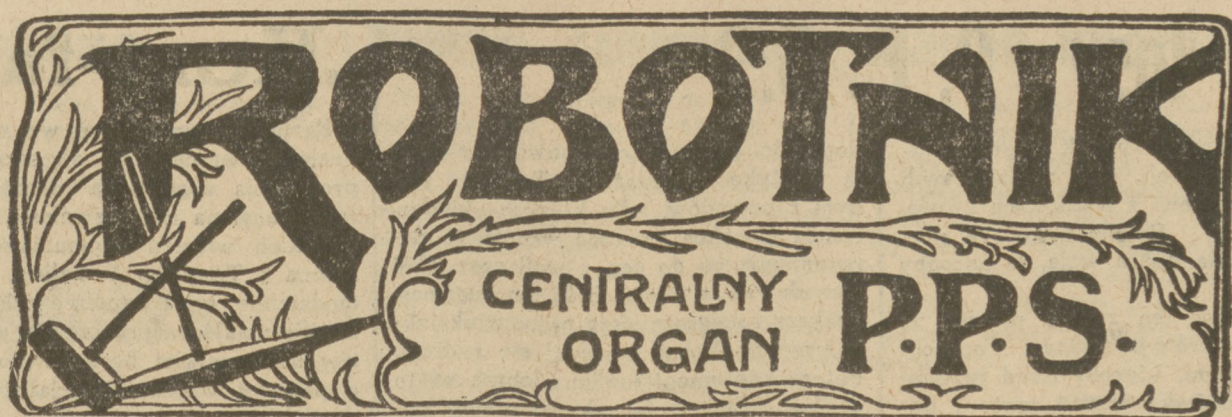
**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa uliszczona ryczałtem.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5-13-89

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

O pakt na Wschodzie Europy

Z Moskwy donoszą, że wczoraj około północy ogłoszono komunikat oficjalny o rozmowach między komisarzem spraw zagranicznych Litwinowem a estońskim ministrem spr. zagranicznych Seljamaa.

Komunikat głosi między innymi, że min. Seljamaa złożył komisarzowi Litwinowowi następujące oświadczenie:

„Rząd estoński deklaruje swój życzliwy stosunek do idei wschodniego regionalnego paktu pomocy, w którym wzięliby udział: ZSRR, Polska, Niemcy, Czechosłowacja i państwa bałtyckie. Wobec braku tekstu paktu, Estonia zastrzega sobie prawo

wniesienia niezbędnych poprawek i uzupełnień po otrzymaniu projektu. Jednocześnie oświadczenie w imieniu rządu litewskiego złożył

wczoraj komisarzowi Litwinowowi poseł lotewski w Moskwie B'imanis. (PAT).

Po klęskach powodzi

Według danych PIM-u, przez dobiegła w górnym dorzeczu Wisły opadów nie było, wobec czego

należy oczekiwać opadania poziomu wód w dorzeczu Wisły.

W dorzeczu Dniestru i Prutu opady nieznaczne. Stan wody na Dniestrze pod Rozwadowem plus 196 cm. (woda opadająca).

W szeregu kopalń i fabryk sosnowieckich załogi robotnicze uchwałyły opodatkować się na rzecz ofiar powodzi w wysokości ¼% do 1% w stosunku do zarobków miesięcznych przez 3 miesiące.

Ogólnopolski Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi przekazał na potrzeby powodziom do Kielc i Lwowa po 50.000 zł. i do Krakowa 200.000 zł.

Socjaliści i komuniści francuscy doszli do porozumienia w imię walki z faszyzmem

Z Paryża donoszą, że przedstawiciele partii socjalistycznej S.F.I.O.

i komuniści podpisali pakt, ustalający formy wspólnej akcji przeciwko faszyzmowi. W myśl tego paktu, obydwie partie zobowiązują się do współdziałania przy pomocy wszelkich środków, znajdujących się w ich rozporządzeniu.

Przez cały czas trwania wspólnej akcji obydwie partie powstrzymują się od wzajemnego atakowania się, zachowując jednak zupełną niezależność i swobodę propagandy. (PAT).

Paryski „Notre Temps” twierdzi, że pakt między socjalistami a komunistami będzie miał duże znaczenie dla wewnętrznej, a nawet zagranicznej polityki francuskiej. Pakt ten uniemożliwi stworzenie nowego kartelu lewicy przy wyborach. Nie ulega wątpliwości bowiem, że socjaliści i komuniści będą współdziałać również przy wyborach, co uniemożliwi większości partii radykalnych współpracę z socjalistami. (PAT).

Sukcesy polskiej wyprawy do gór Atlasu

Polska wyprawa alpinistyczna w góry Atlasu, składająca się z pięciu osób, opuściła Casablancę na statku „Djenne”.

Wyprawa przebywała w górach wschodnim masywie Wysokiego Atlasu od 6 do 24 lipca. Karawaną mułową udano się w nieznane jeszcze okolice, które na mapach przedstawione są częściowo jako białe plamy.

Wyprawa odniosła bardzo duże sukcesy turystyczne. Uczestnicy dokonali wejścia

na 25 szczytów w grupach górskich Ghat-Ait Altik oraz Ngoun.

Uczestnicy wyprawy zrobili szkice topograficzne zwiedzonych okolic, odkryli dwa nieznane szczyty, wznoszące się ponad 4000 mtr. Wyprawa spotkała się wszędzie z życzliwością miejscowej ludności.

Pięciu członków wyprawy wyjechało wczoraj statkiem „Djenne” do kraju. Dr. Dorawski oraz trzej inni członkowie wyprawy udają się w góry grupy Aou-Lime i wracają do kraju koło 8 sierpnia. (PAT)

Wspólna manifestacja na grobie trybuna ludu

W niedzielę przed południem odbyła się w Paryżu manifestacja ku czci zabitego przed 20-tu laty Jauresa.

O godz. 9 rano utworzył się w dzielnicy łacińskiej pochód, który w liczbie około 30.000 uczestników przeszedł ulicą St. Jacques do Panteonu. Czoło pochodu stanowiła grupa kombatanów, należących do ugrupowań lewicowych oraz przywódcy organizacji robotniczych i posłowie do parlamentu.

Po złożeniu wieńca na grobie Jauresa, okolicznościowe przemówienie wygłosił: Bergery, Racamond, komunista Duclos i socjalista Longuet.

Pierwsza manifestacja, zorganizowana wspólnie przez socjalistów i komunistów, przeszła spokojnie bez żadnych incydentów. (PAT).

Krwawe starcie z awanturnikami hiszpańskimi

Z Barcelony donoszą: Pięciu uzbrojonych osobników napadło na przejeżdżający samochód, prawdopodobnie w celu opanowania auta i użycia go do zamachu sabotażowego przeciw kompanii tramwajowej. Świadcami napadu było dwóch gwardzistów, którzy poczęli ścigać napastników, uciekających z garnieciem autem. Wówczas napastnicy opuścili auto i schronili się w pobliskich górach, skąd zaczęli ostrzeliwać gwardzistów. W trakcie strzelaniny gwardziści zranili dwóch przeciwników, trzej inni zaś schronili się do domu w górach, gdzie jeszcze przez pewien czas stawiali opór do chwili nadejścia posiłków. Po aresztowaniu napastników okazało się, że są to młodzi anar-

chiści, znani policji ze swej działalności wywrotowej. (PAT).

Po zamachu w Austrii

Według komunikatu, ogłoszonego przez władze bezpieczeństwa za pośrednictwem radia — rewolucja narodowa — „socjalistyczna” w Styrii i Karyntji została złamana. Wojska rządowe opanowały całkowicie sytuację. Straty, poniesione przez oddziały, walczące po stronie rządu od 25 do 28 b. m., wynoszą 78 zniszczonych i 165 rannych. Według informacji ze źródeł prywatnych, straty oddziałów hitlerowskich podczas walk z oddziałami rządowymi wynoszą przeszło 200 zabitych, wielu rannych oraz jeńców. W Tyrolu ludność chłopstwa i Heimwehra zaatakowały oddziały hitlerowców. (PAT).

Czy powrót Habsburgów?!

Paryskie wydanie „Chicago Tribune” donosi: jakoby w przyszły piątek ma się udać do zamku Stenockerseel delegacja monarchistów austriackich z wicekanclerzem ks. Starhemberg na czele. Delegacja ma zaproponować arcyksięciu Ottonowi wstąpienie na tron. Według dziennika, Mała Ententa i trzy wielkie państwa, gwarantujące niepodległość Austrii, wyraziły zgodę na objęcie korony austriackiej przez Ottona pod warunkiem, że arcyksiążę uzna istniejące traktaty pokojowe i zobowiąże się do nieuciekania się do siły, celem zwiekszenia terytorium kraju. Rząd czechosłowacki miał przyjąć do przekonania, że powrót Ottona jest mniejszym złem, aniżeli przyłączenie Austrii do Niemiec. (ATE).

Wiedeńskie kół rządowych zaprzeczają wiadomości, podane przez paryskie wydanie „Chicago Tribune” w sprawie wyjazdu delegacji austriackiej do Belgii, celem ofiarowania korony arcyksięciu Ottonowi.

Z wiedeńskich kół rządowych zaprzeczają wiadomości, podane przez paryskie wydanie „Chicago Tribune” w sprawie wyjazdu delegacji austriackiej do Belgii, celem ofiarowania korony arcyksięciu Ottonowi.

Nienpokój w Wiedniu

Wczoraj wieczorem krążyły w Wiedniu najrozmaitsze niepokojujące pogłoski o nowych planach zamachowych ze strony hitlerowców. Z kół urzędowych zapewniają, że wzmocnione pogotowie alarmowe w Wiedniu zarządzane zostało, aby przeszkodzić wszystkim ewentualnościom. Gmach kanclerski został otoczony ze wszystkich stron żandarmami. W gmachu tym toczą się konferen-

Nowy gabinet utworzy się w poniedziałek

Utworzenie nowego gabinetu nastąpi, jak sądzą koła polityczne, w poniedziałek. Jako kandydaci na stanowisko kanclerza, wchodzi w rachubę: wicekanclerz ks. Starhemberg i dr. Schuschnigg.

Zaprzeczenie sensacyjnym pogłoskom

Agencja Reutersa donosi z Rzymu, iż rząd włoski oficjalnie zaprzecza: 1) pogłoskom, jakoby wojska austriackie w jakimkolwiek punkcie przekroczyły granicę włoską, 2) jakoby wojska włoskie wkroczyły na terytorium austriackie, 3) jakoby poseł włoski zawiadomił rząd austriacki o tem, że Włochy nie zgadzają się na objęcie stanowiska przez Rzeszy niemieckiej w Wiedniu przez von Papena.

Odwołanie Rintelena

Rada ministrów postanowiła odwołać dr. Rintelena ze stanowiska posła w Rzymie. W kołach rządowych podkreślają, że istnieją dowody, stwierdzające udział dr. Rintelena w zamachu dnia 25 b. m. Rząd włoski został już zawiadomiony o odwołaniu dr. Rintelena. W wiedeńskich kołach dyplomatycznych krąży pogłoska, że następcą dr. Rintelena będzie obecny minister bez teki, major Fey, lub sekretarz stanu w ministerstwie spraw zagranicznych Tauschitz. (ATE).

Obłężenie przywódcy Macedończyków

Z Sofji donoszą, że władze bezpieczeństwa odkryły nareszcie miejsce pobytu Michajłowa, przywódcy organizacji macedońskiej. Oddział policji otoczył dom, w którym ukrył się Michajłow. Policjanci z bronią w ręku oraz karabinami maszynowymi strzegą wejść do domu. (PAT).

Wyroki na komunistów niemieckich

Z Hanoweru donoszą, że Izba karna w Zejle wydała wyrok w sprawie 24 komunistów, oskarżonych o udział w przygotowaniu zdrady stanu. 2-ch głównych oskarżonych skazano na 5 lat więzienia, jednego na 4 lata ciężkiego więzienia, 4 oskarżonych skazanych zostało na kary więzienia od 4 miesięcy do 2 lat, 7-miu zaś zostało uniewinnionych.

Z Bremy donoszą, że harzeatyczny sąd krajowy skazał 9 komunistów na kary od 1 roku więzienia do 2 lat ciężkiego więzienia. (PAT).

Skazanie urzędników w Z.S.R.R.

Z Moskwy donoszą, że sąd w Leningradzie wydał 4 wyroki śmierci na urzędników apro wizacyjnych, oskarżonych o kradzież zboża. Wyroki mają być wykonane dziś w nocy. (ATE).

Kronika telegraficzna

Eska dra polska opuściła w niedzielę przed południem Leningrad, eskortowana do Kronstatu przez torpedowce sowieckie „Karol Marks” i „Jakob Swierdłow”.

Przed odjazdem admirał Unrug złożył pożegnalną wizytę dowódcy sowieckiej floty bałtyckiej Gallerowi, wyrażając podziękowanie za gościnne przyjęcie.

— Wczoraj wieczorem o g. 17.49 przybył do granicznej stacji w Głazyniu specjalny pociąg, wiozący emigrantów polskich z terenów wschodniej i środkowej Francji w liczbie około 420 osób.

— W sobotę po południu w Santa Barbara w Kalifornii zmarła słynna aktorka filmowa i sceniczna Marja Deynler, która od miesiąca była ciężko chora, na raka.

— 42-letni Polak Maciej Kaleta popełnił samobójstwo na gruntach wystawy w Chicago, skacząc z 200-metrowej wieży stalowej. Ciało Kalety, spadając, natrafiło na grube liny stalowe, podtrzymujące wieżę, i przecięte zostało wpół. W kieszeni samobójcy znalaziono list pożegnalny do rodziny. Powód samobójstwa jest nieznany.

— W Tallinie popełnił samobójstwo przez powieszenie się znany publicysta estoński, dyrektor radia, Aug. Tamman. Po zostawieniu 2 listy, których treści jednak dotychczas nie opublikowano. W swoim czasie Tamman, jako członek parlamentu, odgrywał dużą rolę w życiu politycznym Estonii.

Stracenie terrorysty ukraińskiego

W sobotę na dziedzińcu więzienia karno śledczego we Lwowie stracony został skazany na śmierć przez sąd przysięgłych 26-letni Stefan Korpan, rolnik, członek O. U. N., za morderstwo, dokonane na osobie komendanta posterunku w Wybranówce, st. przodownika Wróbla. P. Prezydent R. P. nie skorzystał z prawa łaski, wobec czego wyrok wykonano. (PAT).

Amerykański lot do stratosfery

Balon stratosferyczny kapitana Seattla, który wystartował oregdaj rano z Rapid City (południowa Dakota), wylądował w sobotę o godz. 23.45 według czasu środkowo-europejskiego w pobliżu miejscowości Hoidrege (Nebraska). Balon zatrzymał się na wysokości 250 m. i lotnicy musieli wyskoczyć przy pomocy spadochronów. Szef ekspedycji major Kepner oświadczył, że na wysokości 2700 m. powłoka zarysowała się, co zmusiło lotników do lądowania. (ATE).

Jakie będą dalsze losy P. P. G.?

Artykuł poniższy otrzymaliśmy od osoby bezstronnej i niezainteresowanej w sprawie omawianej. Projekt autora przedkładamy do rozważań robotnikom z P. P. G. Red.

Kilka artykułów, umieszczonych w „Robotniku”, odskoniło nam całą zginię, panującą w administracji Pepegę. Przez Sąd wyznaczony nadzorca podaje do Sądu wniosek, aby ogłosić upadłość fabryki, starając się jednocześnie, aby zamianowano go syndykiem upadłości. (Czy p. inż. T. radził się w tej sprawie generalnego prokuratora?). Gra jasna — na tym interesie można było zarobić, i to grubo, a taka gratka nie często się zdarza.

Dzięki jednak akcji, na którą artykuły „Robotnika” w znacznym stopniu wpłynęły, posiedzenie sądu przesunięto na początek 1935 roku, z tem, aby fabryka przez sezon zimowy pracowała. Na krótki więc czas sytuacja jako tako uratowana.

A co dalej? Co po tym terminie stać się ma z robotnikami, których los zależy od istnienia fabryki?

Ponieważ robotnicy są najczęściej zainteresowani w dalszym istnieniu fabryki, powinni oni prowadzenie tej placówki w swoje ująć ręce. Jest to możliwe i obecnie na czasie. Jeżeli nie zabiorą się do tego jaknajprędzej, to za kilka miesięcy może być za późno.

Rozważmy, co jest konieczne dla utrzymania przy życiu tej placówki. Po pierwsze — pieniądze na kapitał obrotowy, po drugie — sprzęt, ucznia i tania administracja, po trzecie — pomoc rządową, zapewniającą faktyczne i prawne funkcjonowanie fabryki.

Zacznijmy od drugiego punktu. Jeżeli robotnicy nie uratują fabryki dla siebie, to nikt tego za nich nie zrobi. To doświadczenie powinni już mieć po sobie. Robotnicy solidarnie winni wystąpić z żądaniem objęcia fabryki w dzierżawę, aby ją dalej wspólnymi siłami prowadzić. Jest to nie tylko możliwe, ale konieczne. Przedewszystkiem ogół robotników powinien wybrać z pośród siebie komitet robotniczy, składający się z kilku energicznych i sumiennych osób. Muszą jednak dobrze się przy wyborach zastanowić, biada bowiem, jeżeli wybiorą ludzi nieodpowiednich, lub co gorsza, niesumiennych.

Komitet ten powinien stale funkcjonować i grać rolę Rady Nadzorczej. Komitet powinien przedewszystkiem wyznaczyć przyszły zarząd, któremu prowadzenie przedsiębiorstwa z całą ufnością powierzyć można. Ten zarząd powinien niezwłocznie ukonstytuować się i oficjalnie występować wobec władz, którym też należy przedłożyć plan przyszłej działalności, oraz żądania, których urzeczywistnienie umożliwiłoby przeprowadzenie planu i przyszłej działalności.

Rząd, będący największym i uprzywilejowanym wierzycielem, może wpłynąć na przeprowadzenie takich warunków, któreby umożliwiły przejście tego przedsiębiorstwa przez robotniczy zarząd. Nie tu miejsce rozstrząsać szczegółów, w jaki sposób może to być zrobione. Mogłaby nawet być i upadłość,

byłoby wyznaczeni syndyk i kurator fabryki nie zamykali, lecz wydzierżawili ją temu zarządowi z warunkiem prowadzenia fabryki. Byłoby tylko ze strony władz była dobra wola, to sposoby się znajdują.

Musi jednak ten zarząd przyjść do Rządu z konkretnym planem i opracowanymi danymi, któreby Rząd przekonał, że placówka istnieć może i powinna.

Przy opracowywaniu tego planu trzeba się nieco rozejrzeć w sytuacji, z kim manowicie będzie się miało, prócz Rządu, do ozylenia, gdzie są nieprzyjaciele, a gdzie szukać pomocy.

Faktycznym posiadaczem akcji jest małoletni potomek nieboszczyka Samuela Halperina, a prawnym jego reprezentantem — jeden z jego dwóch braci. Jest to tajemnica publiczna, że to są ludzie, którzy do takiego zadania nie doradli. Zresztą ich celem jest tylko, aby fabryka pracowała po to, by oni mieli swoje pensje, bo za ich „pracę” nikty im napewno grosza nie da.

Nadzór sądowy. Dla niego był to kasek nieład, grubo się oblowił i trudno mu się z tem rozstać. Stąd też powstał pomysł pana T., o czym wspomniano na początku tego artykułu. Nadzór musi być usunięty, bo to bardzo szkodliwa i niezwykle kosztowna dla Pepegę instytucja.

Wierzyciele. Stracili nadzieję, aby jeszcze cokolwiek za swoją należność otrzymać mogli. Są to przeważnie byli dostawcy, pragnęliby więc, aby fabryka w dalszym ciągu była w ruchu i u nich surowce kupowała. Z tej strony więcej na pomoc, niż na przeciwdziałanie, liczyć można będzie.

Konkurencyjne fabryki. Z modlitwą w sercu proszą Boga o rychłą śmierć Pepegę i starają się Panu Bogu w tem

dopomóc, prowadząc odpowiednio swoją politykę sprzedażną. To jest jednym z powodów, dla których konkurencja nie chce zawrzeć wspólnego porozumienia co do cen, i woli czas jakiś sprzedawać ze stratą, byle ten ongi największy i najgroźniejszy przeciwnik jaknajprędzej skonał i usunął się z drogi. Potem konsument już im dobrze za to zapłaci. Zresztą fabrykanci pragną pocieszać się tem, że dają szerokim masom coraz lichszy towar, który ich, taniej kosztuje.

I tutaj Rząd może i powinien pomóc. Mając dziś w ręku tak potężną broń, jak nowelę do prawa przemysłowego, może ukrocić szkodliwą akcję, może zmusić do kontroli nad gatunkiem towaru, może doprowadzić do uporządkowania rynku sprzedażnego, nie pozwalając jednocześnie na większe, niż normalne, zyski, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Trudno nad tem się w tem miejscu rozwodzić. Powtarzam: była tylko dobra wola władz i chęć uratowania od zguby kilku tysięcy robotników Pepegę.

Pozostaje jeszcze jedna rzecz: skąd wziąć pieniądze na prowadzenie fabryki? Kto jednak zna nieco bliżej warunki tej branży, ten wie, że jeżeli stosunki będą w tym handlu unormowane, a w fabryce Pepegę uporządkowane, to znajdą się odbiorcy, którzy pieniądze na prowadzenie fabryki dadzą, szczególnie, jeżeli w zarządzie będą osoby, do których mieć będą zaufanie.

Rzucam projekt. Jeżeli nikt lepszych propozycji dać nie potrafi, robotnicy pomyśl nad tem powinni i, nie zwlekając długo, niech przejdą do czynu.

K. T.

Robotnik

*Twarz ma ściągłą i ostrą, rytą, jak w metalu,
oczy, co przeglądają jasną stałą wszystkich —
ciekawością i gniewem, pogardą bez żalu —
cały świat im daleki, choć cały świat bliski —*

*Usta ma zaciśnięte, ścięte, jak wysłitek,
niemą groźbą ściągnięte i chłodem zmrożone,
jakby wstrętem zamknięte, goryczą opile —
jak purpurowa kreska, żywą krwią czerwone —*

*Na platformie, w nabitym po brzegi tramwaju
przejeżdża przez nieprawdę wytwornej dzielnicy,
jeszcze raz się tu zjawi, w swoje święto, w maju,
w krwawej tunie sztandarów, na środku ulicy —*

*Na peryferjach miasta, o jednej godzinie,
wieczorami, o uczesnym, zamglonym poranku,
przychodzi lub odchodzi, zjawia się i ginie,
wracające pytanie ostatnich przystanków —*

CZESŁAW CIEPLIŃSKI.

„Kom-faszyzm”

Partie komunistyczne we wszystkich krajach zwracają się do socjalistów z propozycją urządzania wspólnych demonstracji na rzecz zwolnienia z hitlerowskich więzień komunistów Thaelmanna i Torglera. Socjaliści, bądź samodzielnie, bądź wspólnie z komunistami (Francja) przeprowadzają akcje przeciw hitlerowskiemu bestialstwu w ogóle, a przeciw więzieniu socjalistów i komunistów w szczególności.

I wtedy, gdy komuniści w państwach burżuazyjnych szczerze, czy nie, nawołują do „jedynolitego frontu” i wspólnych antyhitlerowskich wystąpień, jednocześnie p. Radek w oficjalnych bolszewickich „Izwiestjach” pisze: „Od wielu lat Zw. Sowiecki utrzymywał przyjacielskie stosunki z Niemcami, niezależnie od zmian rządów niemieckich...”

„Istnienie władzy faszystowskiej w Niemczech nie może być przyczyną wrogich stosunków między Zw. Sowieckim a Niemcami”.

Wystarczy! W tym samym duchu, są dalsze wywody p. Radka. — Stawiają one w dziwnym świetle szczerotę zależnego od Sowieców Kominternu, a jego chęć do walki z hitleryzmem, oraz dążenie do jednolitego antyfaszystowskiego frontu stają się więcej, niż problematyczne.

P. Radkowi nie wystarczają serdeczne stosunki z polskimi pułkownikami, którym to stosunkom dał wyraz podczas swej towarzyskiej, a nie oficjalnej wizyty w Polsce. P. Radek gotów jest także na wszelkie porozumienie i przyjaźń z Hitlerem i jego niewymordowanymi: jeszcze kompaniami, którzy właśnie więżą m. in. Thaelmanna i Torglera.

Te ostatnie łamańce polityki sowieckiej, to kokietywanie różnych faszystowskich rządów, te przyjaźnie z Włochami Mussoliniego i in., to ubolewanie, że Hitler nie chce utrzymywać z Z. S. R. R. przyjacielskich stosunków, te przeróżne oficjalne i co gorzej nieoficjalne wizyty w państwach faszystowskich dyktatorów, publicystów, literatów, lotników, uczonych sowieckich, te wzajem-

ne dusery przedstawicieli Z. S. R. R. i państw burżuazyjnych w pobliżu pełnych działaczami robotniczymi więzień, — wszystko to świadczy, że bolszewizm całkowicie zrezygnował ze swych dawnych światowych planów międzynarodowej rewolucji, że stałowska zasada „socjalizm w jednym kraju” — wytworzyła przepaść między ideologią, a praktyką komunistyczną. Dawne idee, dawne dążenia poszły do lamusa. Zastąpiły je doraźne, chwilowe, koniunkturalne potrzeby Z. S. R. R. Oportunizm zatrumfował. Kompromis zasłonił zasadniczy cel.

Jesteśmy świadkami zupełnie nowego kursu politycznego komunistów rosyjskich, mających wszak decydujący wpływ na Komintern. Kurs ten, szukający przyjaźni z faszystowskimi rządami, nosi wszelkie znamiona tego, co możnaby określić jednym słowem „komuno-faszyzm”, lub, jak kto woli „kom-faszyzm”.

Jakże beznadziejnie głupio, jakże tragicznie wobec tych sowiecko-faszystowskich flirtów, wobec radkowych promienieckich wynurzeń — czuć się muszą komuniści, znajdujący się w hitlerowskich, włoskich, polskich, czy innych więzieniach!

M. K.

Uzupełniające wybory do Izby Gmin

W wyborach uzupełniających do izby gmin w okręgu Rushcliffe konserwatywa Assheton otrzymała 19.374 głosy, kandydat Labour Party Cadogan — 15.081 głosów, liberal Marwood — 5.261. Obecne wyniki pokrywają się z wynikami poprzednich wyborów. (PAT).

Pokwitowania przy przesyłkach za pobraniem

Ministerjum Poczty i Telegrafów wydało rozporządzenie, wprowadzające wydawanie pokwitowań odbiorcom przesyłek pocztowych za pobraniem. Adresaci będą mogli żądać wystawienia pokwitowań przez listonoszy na uiszczoną przy dostarczeniu przesyłki kwotę. (PID).

Wróg Ameryki Nr. 1 Jest nim bandyta Nelson

Po śmierci Dillingera tytuł „Wroga Ameryki Nr. 1” przeszedł na znanego gangstera Nelsona. Z Henderson (Kentucky) donoszą, że Nelson stał na czele bandy złożonej z 4 osób, która dokonała napadu na bank w Henderson, rabując 37.000 dolarów. Bandyci uciekli skradzionym samochodem. (ATE).

Czas odnowić prenumeratę na mies. sierpień

PAWEŁ KRZOWSKI.

(Odpowiedź prof. Dr. Tadeuszowi Zielińskiemu).

Chłop polski w literaturze pięknej

Kilka tygodni temu odbył propagandową podróż po Niemczech profesor Uniwersytetu Warszawskiego, dr. Tadeusz Zieliński, uczony polski o światowej sławie, kandydat do nagrody Nobla. Wygłosił w większych ośrodkach niemieckich kilka odczytów na temat dzisiejszej w Polsce bardzo żywotny i zawsze aktualny, mianowicie „Chłop polski w literaturze pięknej” („Der polnische Bauer in der Geistesgeschichte und Dichtung Polens”), który wydrukowało czasopismo niemieckie „Ost - Europa” 9.VII. 1934 r.

Jeżeli prof. Zieliński bezsprzecznie jest wybitnym uczonym z zakresu filologii klasycznej, to jednak wykazał kompletny brak znajomości historii włościanstwa w Polsce, tembardziej brak znajomości literatury pięknej o chłopie polskim. Najpierw dziwne stanowisko zajęł tej miary uczony co prof. Zieliński w sprawie stosunku przedwojennej Rosji do ujarzmionej Polski i z artykułu wygląda, jakoby patronat carów rosyjskich, a zwłaszcza Aleksandra II nad ujarzmionym narodem polskim był idealny i opiekuńczy, tem samem dyskwalifikuje inteligencję polską tego okresu. Z drugiej strony jest według mnie nieuzasadniona przyjaźń prof. Zielińskiego do Niemców na niekorzyść polskiej literatury włościańskiej. O tem niżej, narazie zajmijmy się analizą artykułu,

o którym powyżej mowa.

Profesor Zieliński we wstępnym omówieniu wpływu literatury klasycznej na twórczość polską w zakresie zainteresowań rolnictwem, każdemu uczniowi szkoły średniej znanym, przystępuje do utworów pisarzy polskich i na pierwszy plan wysunął sielanki Franciszka Karpińskiego. Nie mam nic przeciwko ani poecie, ani przeciwko autorowi, tylko, że prof. Zieliński przeoczył z konieczności, czy też z nieznajomości literatury — okres od Reja aż do wymienionego Karpińskiego. Przeoczył dwa wieki, w których właśnie wiele pisano o chłopie polskim. Poza Rejem, wystąpił może poraz pierwszy w literaturze polskiej w obronie chłopca, a przeciw jego poddaństwu, Frycz Modrzewski w dziele o narpawie Rzeczypospolitej, w którym ostrą gromi szlachtę za wytworzenie poddaństwa stanu włościańskiego w Polsce. Niemniej od Modrzewskiego pisali w tej sprawie Orzechowski i Klonowicz. Pierwszy jako publicysta, drugi jako poeta-satyryk, zwalczali możnowładztwo, a bronili chłopów. Jan Kochanowski poświęcił pierwiastkom ludowym piękne „Sobótki”. Piotr Skarga w „Kazaniach” ostrzega szlachtę przed demagogią, stosowaną przeciw włościanstwu. A czy można pominąć sielanki Szymonowicza i Zimorowicza? Właśnie sielanki Szymonowicza oparte są na tle niedoli lu-

du wiejskiego z Czernięcina (Żeńcy). Na stepie wiek XVII, wiek walki z oscieniami państwami i wojna domowa. Chodziło o wciągnięcie w szeregi wojskowe chłopów. Powstała głośna satyra „Z chłopca król”. Pisarze tego okresu jak: Starowolski, Kochowski, Potocki, Pasek nawołują lud wiejski do broni. Przecież Krzysztof Opaliński pisze satyrę „Na opresyjną chłopską”.

Zasadniczy zwrot następuje w początkach wieku XVIII. Manifest Kościuszkowski i kosynierzy znajdują odbicie w literaturze późniejszych pisarzy. O chłopie piszą: Naruszewicz, Krasiński, wielki obrońca ludu wiejskiego Stanisław Staszic, wreszcie wymieniony przez prof. Zielińskiego Karpiński. Uczy no pominąć zupełnie Dyonizego Kniaźnina i jego piękne sielanki (Zosiny i Maryny). Później następuje cała plejada poetów: np. Tymowski napisał poemat „Dumania wieśniaka”, pisali o chłopie i inni.

Przejdźmy do okresu pozytywistycznego. Orzeszkowa nakreśliła doskonałą powieść „Cham”, Prus „Placówkę”, Sienkiewicz poza „Trylogią” — „Bartka Zwycięzcę”, Maria Konopnicka „Pana Balcera w Brazylii”, Syrokomla w „Janie Dęborygu” świetnie charakteryzuje stosunek pana do chłopca, bo gdy pan tonął, chłop go ratował. Za wyratowanie dostał ziemię, a za dotknięcie chamską ręką głowy arystokraty wymierzono mu trzydzieści kijów.

W okresie modernizmu (Młodej Polski) rolę chłopca interesowali się poeci polscy i poświęcali mu wiele utworów: Wyspiański „Wesele”, Tetmajer „Książę Piotr” i liryki, Orkan przecieżył był pisa-

rzem chłopskim, Żeromski ubolewał nad położeniem włościanina, naturalista Dygasiński maluje cudne pejzaże przyrody wiejskiej, wreszcie Reymont występuje z wielką epopeją włościańską „Chłopi”, za którą otrzymał nagrodę Nobla.

A i w niepodległej Polsce jest wielu pisarzy ludowych, którzy poświęcili wyłącznie pióro chłopu i jego strukturze. Wystarczy wymienić Stanisława Młodożeńca, poetę chłopskiego i głośnego młodego pisarza Leona Kruczkowskiego z jego wybitną powieścią: „Kordjan i Cham”. Wymieniłem tylko wybitniejszych poetów, którzy w swoich utworach uwiecznili laurem stan włościański w Polsce. Nie można w tak krótkim sprostowaniu wyczerpać tematu, bo zamiast artykułu powstałaby książka.

Jeszcze większą wadą jest w artykule prof. Zielińskiego sprawa uwłaszczenia włościan w Polsce.

Z treści artykułu prof. Zielińskiego widać, że autor przypisuje uwłaszczenie włościan Aleksandrowi II i w ogóle czynnikom rosyjskim. Znow ten wywód uczonemu nie jest zgodny z prawdą historyczną. Uwłaszczenie włościan sięga czasów z przed powstania listopadowego. Konstytucja 3-go maja brała chłopów pod opiekę, Rząd Narodowy w 1831 r. uwłaszczył lud wiejski w dobrach królewskich, chłop polski wychodzi na arenę polityczną w 1849 roku, a w czasie powstania styczniowego Rząd Narodowy wydaje słynny manifest do włościan pod zaborem rosyjskim. Właśnie Rosja, Aleksander II, chcąc przeprowadzić swe niecie plany wobec ruchu narodowego w Polsce, wydał de-

kretn uwłaszczenia włościan, tem samem czyniąc przepaść między chłopem polskim a resztą społeczeństwa, że to niby rzekomo wziął go pod opiekę. Jest to znana w historii polskiej sprawa, tylko prof. Zieliński o niej widać nie słyszał. Uważam, że odczyt prof. Zielińskiego, jako informację propagandową o chłopie polskim w literaturze pięknej i jego uwłaszczeniu w formie artykułu, są z gruntu chyby, przynosząc ujemną polskiej historii literatury i historii włościanstwa. Artykuł wydrukowany w „Ost-Europie” nie należy traktować poważnie. A szkoda, bo sam temat jest bardzo wdzięczny.

**

Do swego artykułu polemicznego autor dołączył list następujący:

Wielce Szanowny Panie Redaktorze! Pomimo, że jestem innego przekonania politycznego od Sz. Pana Redaktora i pisma „Robotnik”, to jednak przesyłam panu, Panie Redaktorze, moją odpowiedź p. prof. Zielińskiemu, bo cenię odwagę pańskiego dziennika. Z treści artykułu przekona się Sz. Pan Redaktor, o co mi chodzi.

Jestem synem chłopca i autorem kilku prac, oraz wielu artykułów o chłopie polskim.

Proszę o wydrukowanie mojego artykułu w „Robotniku”, pomimo, że wiem, że może mnie spotkać, jako urzędnika państwowego. Cenię prawdę i sprawiedliwość, nie noszę blagi i sobkostwa.

Z poważaniem
Paweł Krzowski.

Warszawa, 26 lipca 1934 r.

Zamachy samobójcze

Na pl. Kazimierza Wielkiego 11 otru-
są nieznanym płynem malarz, 56-letni
Franciszek Cyprysiak, lokator tegoż do-
mu.

W Utychowie otru-
są esencją octo-

Samobójstwo urzędnika

Wczoraj rano w mieszkaniu własnym
przy ul. Mokotowskiej 58 targnął się na
życie 39-l. Edward Wyganowski, urzę-
dnik państwowy Polskiego Monopoli
Solnego. Desperat postrzelił się z rewol-
weru w klatkę piersiową, celując w ser-
ce. Ręka drgnęła i kula przeszła klatkę
piersiową słuszą, która ujrzała
Wyganowskiego opartego o stół i
jęczącego, zaalarmowała Pogotowie i po-
licję. Lekarz stwierdził stan ciężki i
przewoził desperata do szpitala Dz. Je-
zus. Wyganowski nie pozostawił żadne-

wą 20-letni Tadeusz Jedliński, przy ro-
dzicach (zam. tamże). Pogotowie, po u-
dzieleniu pomocy, przewiozło Jedliń-
skiego do szpitala Wolskiego.

Walka z desperatką nad przepaścią

Przy ul. Nowolipie 63 zamieszkuje
Abe Abram Kornfeld, ślusarz, z żoną
Lają i 8-giem dziećmi. Zmniejszone w o-
statnich czasach zarobki oraz utrzymanie
licznej rodziny doprowadziły do tego,
że K. znalazł się w krytycznym po-

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Kobieta pod kontrolą”.
APOLLO: „Csibi” z Fr. Gaal.
ATLANTIC: „Karjera Anny Car-
ver”.
ANTINEA: „Braterstwo ludów” i
„Król to ja”.
AMOR: „Meksykanka” i „Mumja”.
AS: „Nocny ekspres” i „Uchwycono
szajkę”.
CASINO: „Kobieta orchidea”.
CAPITOL: „Obiad o 8-ej” i „Burza o
brzasku”.

PARADA
16 gwiazd
w 2 polejnych arcy-
dziełach filmowych

OBIAD O 8-ej
BURZA O BRZASKU

COLOSSEUM: „Wybuchowa blond-
dynka” i rewja.
COLOSSEUM MAŁE: „Królowa szyb-
kości”.

CORSO: „Nie będziesz kurtyzaną”
i „Powrót Sherlocka Holmesa”.
CRISTAL: „Tom Mix zwycięża” i
„Wojna”.
FAMA: „Sekret kobiety” i „Brat dja-
bla”.

FILHARMONJA: „Ja mam tempera-
ment”.

FORUM: „Dwa oblicza” i „Miłość bez
słów”.

GLORIA: „Miało widmo”.
HELJOS: „Nocny lot” i „Dołatki”.
KOMETA: „Za dwa pocałunki” i re-
wja.

LUX: „Sierżant X”.
MAJESTIC: „Pani nie chce dziecka”.

majestic
N. ŚWIAT 43. Poczt. 6
Sala stale wentylowana
Najnowszy film paryski
„PANI NIE CHCE DZIECKA”
z MARY
GLORY
HUMOR • PIKANTERJA
Własność S.K. „KOŁOS”

Pajace

(a). — O! pajace chodzą po podwór-
kach! — zawołał mały chłopak i wychylił
z ciekawością głowę przez okno tramwaju.
Właściwie z nim i ja wyjrzałem. Widzę,
ulica sumie poważnie orszak, złożony z
kilku osób. Otwiera go wyrostek, odziany
w opończę, z pod której wystają gołe
opalone nożyny, obute w pantofle na gu-
mowej podeszwie. Za przewodnikiem po-
stępują dwie blondynki, w lichej sukien-
kach; jedna z nich dzierży wytarty dy-
wanik, druga tamburino. W środku wę-
drowników kroczy poważnie, rozglądając
się dookoła, jegomość w starej i przykró-
tkiej jesionce. Pod pachą trzyma skrzynkę
brudną — zielonego koloru.

Pochód zamyka kobieta i młodociany z
harmonijką, oraz sfera rozgorączkowanych
dzieciaków, potracających się nawzajem i
nawołujących.

To najbardziej wdzianka i bezinteresow-
na najprawdopodobniej, szczerze entuzja-
zująca się domokrężnymi pajacami.

szedł kolo pajaców i groźnie zaczął wołać
do zgromadzonych dzieciaków:

— A do domu, gdzie tu się włóczyć po
ulicy! Miotły weźmę i pokażę wam. Wy-
nosicie się!

Strwożenie groźnym krzykiem dozorca,
dzieci cofnęły się, lekko się podobała słę-
dząco wzrokiem ginać w bramie domu tru-
pę artystyczną — akrobatyczną, za którą
wszedł i groźny dozorca, zamykając drzwi
bramy za sobą.

Dłuższa chwila wahania.
Z grona dzieci wysunął się mały, piego-
waty chłopak, podobny do wieńcówki; zro-
bił dwa susy, chwycił rękę za kłamek, o-
tworzył furtę i z dumą miną wszedł w
podwórze domu, z którego dochodziły już
skoczne dźwięki harmoniki.

Za piegowatym chłopcem wszedłem i ja.
Krokiem moim towarzyszył lęk, że lada
chwila ryknie na mnie dozorca: „A do do-
mu — nie tutaj waleś się”.

Na środku podwórza rozłożony dywanik.
Przed laty śnił on wzorzystym rysunkiem.
Dziś została tylko osnowa i tu i ówdzie
ślady krótko strzyżonego podkładu.

Z fald opończy wywołali się mały chło-
pak i ukazuje muskularne ciało, odziane w
brudne trykoty.

Dziewczynka puszcza w ruch tamburino
W ręku jej, szybko drgają blaszki tambu-
rina, którego dźwięk płynie się z melodiją
harmonii. Warjackie piosenki melodyjnie uryw-
ają się, na dywaniku staje wyrostek, preten-
sjonalnie kłania się, odrzuca na bok czap-
kę, która, zataczając półkole, lokuje się w
dłoniach jednej z dziewczyn.

Wypadki samochodowe

Na ul. Złotej, wprost domu nr. 49,
dostał się pod taksówkę 11-letni Hen-
ryk Zieliński, uczeń, syn dozorca domu
(Złota 51). Chłopca tymże samochodem
przewieziono do szpitala Dz. Jezus,
gdzie lekarz dyżurny stwierdził potłu-
czenie pleców. Ubranie na chłopcu zo-
stało porwane.

W Al. Ujazdowskich samochód prze-
jechał inż. Stanisława Wołowicza, lat
44 (Mokotowska 15). Doznał on pora-
nienia głowy i potłuczenia okolicy praw-
ej łopatki. Po opatrunku, Pogotowie
przewiozło W. do domu.

Jozeniu i zalegi w opłacie komornego.
W związku z tem groziła K. eksmisja.
Wczoraj na tem tle wynikła sprzeczka.
Po chwili, gdy żona ślusarza znalazła
się w kuchni sama, weszła na parapet
okna na II piętrze, usiłując wyskoczyć
na podwórze. Zauważył to 14-letni syn,
przytrzymał matkę i podniósł krzyk. Na
alarm nadbiegli sąsiadzi, oraz 15-letnia cór-
ka. Przytrzymali oni desperatkę, która
połowia ciała wisiła już nad przepaścią
i wciągnęli z trudem do mieszkania.

Z braku opieki

Półtoraroczna Elza Szwarcówna, bę-
dąc z matką w mieszkaniu krewnych
(Leszno 115), wskutek braku opieki
napila się kwasu solnego. Pogotowie
przewiozło dziecko do szpitala im. Ka-
rola i Marii.

STAN POGODY wg PIM

DZIŚ POGODA NIESTAŁA.

W całym kraju pogoda o zachmurzeniu
zmiennym. Miejscami jeszcze przelotny
deszcz. Dość ciepło. Wiatry umiarkowane,
chwilami o charakterze porywistym z kie-
runków zachodnich. Lekka skłonność do
burz.

Tania turystyka dla każdego — to czytanie ciekawych dzienników i czasopism

Co usłyszymy w radio?

Poniedziałek, 30 lipca r. b.

6.30 Pieśń poranna. — 6.35 Muzyka z
płyt. — 6.38 Gimnastyka. — 6.53 Muzyka.
7.05 Dziennik poranny. — 7.10 Muzyka. —
7.20 Chwilka pań domu. — 7.25 Program.
7.30 Rozmaitości. — 11.57 Sygnał czasu. —
12.03 Wiad. meteorologiczne. — 12.05 Prze-
gląd prasy. — 12.10 Koncert zespołu sa-
lonowego. — 13.00 Dziennik południowy.
13.05 Tańce symfoniczne z płyt. — 14.00
Wiad. gospodarcze. — 16.00 Koncert ze
Lwowa. — 17.00 Audycja dla dzieci. — 17.15
Koncert kameralny. — 17.40 Recital śpie-
waczy Romana Wragi. — 18.00 „Kuratorka
więzień”. — 18.15. Audycja satyryczna
w wykonaniu Miry Zimińskiej. — 18.45 Po-
gadanka Brunona Winawera. — 18.55 ży-
cie kulturalne stolicy. — 19.00 Rozmaito-
ści. — 19.10 Program na dzień następny. —
19.15 Muzyka taneczna. — 22.50 Wiad.
sportowe. — 20.00 „Myśli wybrane”. —
20.02 „Mieczysto Stambułu”. — 20.2 Muzyka
lekka. — 20.50 Dziennik wieczorny. — 21.00
Capstrzyk marynarki wojennej. — 21.02
„Skrzynka rolnicza”. — 21.12 Utwory sym-
foniczne. — 22.00 „Poezja legjonowego czy
nu”. — 22.15 Muzyka taneczna. — 23.00
Wiad. meteorologiczne.

WTOREK, 31.VII.

6.30 „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.35.
Muzyka. 6.38 Gimnastyka. 6.53 D. c. mu-
zyki. 7.05 Dziennik poranny. 7.10 D. c.
muzyki. 7.20 Chwilka pań domu. 7.25 Pro-
gram. 7.30 Rozmaitości. 11.57 Sygnał cza-
su. 12.00 Hejnał. 12.03 Wiadomości mete-
orologiczne. 12.05 Przegląd Prasy. 12.10.
Muzyka lekka. 13.00 Dziennik południowy.
13.05 Audycja dla dzieci. 13.20 Piosenki
hiszpańskie. 13.55 Z rynku pracy. 14.05.
Wiadomości gospodarcze. 16.00 Wiele
kompozytorzy, jako wykonawcy własnych
utworów (płyty). 16.30 Koncert kameral-
ny. 17.00 Skrzynka PKO. 17.15 Koncert
solistów. 18.00 „Zamość i Zamojszczyzna”.
18.15 Recital fortepianowy Nadgryzowskie-
go. 18.45 „Przez lądy i morza”. 19.00 Roz-
maitości. 19.10 Program na dzień następ-
ny. 19.15 Piosenki w wyk. J. Popławskiego,
L. Szczepańskiej i J. Czapliskiego. 19.50.
Wiadomości sportowe. 20.00 „Myśli wybra-
ne”. 20.02 Recytacje poezji. 20.12 Koncert
muzyki lekkiej. 20.50 Dziennik wieczorny.
21.02 Wiadomości rolnicze. 21.12 Koncert
popularny. 22.00 „Problem polityki pienię-
żnej”. 22.15 Muzyka taneczna.

Kronika organizacyjna

POSIEDZENIE EGZEKUTYWY WOKR.
PPS. odbędzie się w poniedziałek, 30 b. m.
o godz. 6-ej wiecz. w lokalu Długa 19.

Ruch zawodowy

ZW. ROB. BUDOWLANYCH. W ponie-
dzialek 30 b. m. o godz. 6-ej pp. odbędzie
się w lokalu przy ul. Chłodnej 30 zebranie
robotników elektryków. Na porządku
dziennym sprawy organizacyjne.

Co grają w teatrach?

TEATR NARODOWY Gra dziś zabaw-
ną komedję Bałuckiego „Klub Kawale-
rów”.

TEATR LETNI gra codziennie wesołą
komedję „Zwyciężyłem kryzys” w reż. K.
Borowskiego.

TEATR NOWY. Od dziś teatr Nowy w
ciągu miesiąca będzie nieczynny.

TEATR POLSKI. Dziś i codziennie ko-
medja muzyczna R. Benatzkyego „Roz-
koszna dziewczyna” w przeróbce J. Tu-
wima.

TEATR MAŁY z powodu przebudowy
sceny zamknięty.

TEATR KAMERALNY. Dziś i codzien-
nie „Kochankowie” Grubińskiego z Gry-
wińskiego, Brydzińskiego i Łuszczewskiego.

TEATR „HOLLYWOOD” (Stara Ban-
da). Dziś i codziennie rewja p. t.: „Hula-
j Banda”.

TEATR WIELKA REWJA — (Karowa
18). Dziś wielka rewja „101 pociech” z Mi-
rą Zimińską, Mankiewiczówną, Antoszów-
ną, Krukowskim, Lawińskim, Skoniecznym
na czele zespołu.

TEATR DRAMATYCZNY (Hipotečna
8) Dziś „Migielstwo z Konwenansu”.

TEATR MALON. Dziś rewja „W Mi-
gnie nie nikt nie utonie”.

TEATR W OGRODZIE „100 POCIECH”.
Dziś komedia p. t. „Gwiazdy ekranu”.

Humor zagraniczny

— Panie ludożerco, niech się pan zli-
tuje, przecież ja mam żonę i troje dzie-
ci do wyżywienia.

Ludożerca: Ja również!

NASZA RUBRYKA

Poszukiwanie pracy

TECHNIK wykonywa plany zakładów
przemysłowych i wyrabia koncesje. Telefon
11-61-62.

B. KELNER, bezrobotny poszukuje
jakiegokolwiek pracy. Wiadomość: Ka-
pitulna 7 m. 11.

DROBNE OGŁOSZENIA

TAPCZANY higieniczne. automatyczne,
patentowane 3722. Komple-
ty z 50 oraz nowoczesne wyroby tapicer-
skie. Warunki dogodne. (Dawniej
Wytwórnia, Twarda 5. 1warda 3)

Przepisywanie, powielanie estetycznie, ta-
nio. Edmund Baum, Al. Jerozolimskie 25.
tel. 9-80-87.

— Usnął?

— Nie.

Pajac sprężył mięśnie, usta drgały z
wielkiego wysiłku, ręce i nogi napięte lek-
ko drżały.

Jalby ukłuty zerwał się w pewnej chwi-
li, skoczył, podniósł deskę naszpikowaną
gwóźdźmi, błysnął się przed oczyma wi-
dzą, poczem odwrócił się plecami i poka-
zał, że ostry gwóździe nie zostawiły śla-
du.

Koniec spektaklu.

Dziewczyna szybko zwinęła dywanik, chło-
pak już odziany w obszerną opończę, kie-
rując się w stronę bramy. Dziewczyna, je-
gomość w wytartej jesionce, kobieta i mło-
docian z harmonijką, a za nimi legjon dzie-
ciaków, potracających się i żywo dyskutują-
cych.

Wyszli na ulicę.

Przeszli trzy długie kamienice. Zatrzy-
mali się przed czwartą. Wszedł do środka,
za nim dzieci.

I znowu harmonija zaczęła grać, tamburi-
no puszczono zostało w warjacki rytm.

Wyrostek fika kozy, dziewczynki wyko-
nują „figurę”.

Obejdzie zespół w ciągu dnia dwanaście
do piętnastu podwórek. Zarobek całodzi-
enny nie przekracza 8 zł.

naprzd, przykleka, po kolanie wspiera się
dziewczyna, staje na ramionach, podaje rę-
ce koleżance, ta z szybkością kota, w kil-
ku zwinnych ruchach wspina się na szczyt
piramidy, staje na ramionach dziewczyny
stojącej, na ramionach mężczyzny. Posąg
człowieka — na posągach ludzkich. Przez
krótką chwilę trwa ta figura.

Z zielonej skrzynki wydobyl jegomość
w jesionce — deskę, nabitą ostrymi gwoź-
dziami.

Główny pajac splunął przez zęby, po-
łożył deskę na dywaniku, zatoczył wzro-
kiem dookoła, i oznajmił:

— Spanie na ostrych gwoździach, tak
jak na łóżku, bezbolesne jest i nie rani-
ce!

Po tych słowach usiadł na dywaniku;
głową wsparł, nogi podgiął pod siebie, —
gwoździe wbiły się w plecy.

— A to magik! Jezu, przebij się. Daj
spokój. Taki to w szkło tłuczonym prześpi
się i nie mu.

— A daj spokój.

Nie wierzyś, to posłuchaj. Jak wujek
był mały, to chodził po podwórkach pajac,
półkał żaby i szakem tłuczonym zagryzał.

— Co ty mówisz!...

Jegomość leżący na gwoździach zamk-
nął oczy.

Sam staje okrakiem, wysuwa kolano

SZTAFETA ROBOTNICZA

Samosady i ekscesy na boiskach piłkarskich

Zaczynamy obserwować charakterystyczne objawy na boiskach piłkarskich. Gracze policzają sędziów, po meczu publiczność napada na graczy z przeciwnego obozu. Specjalnie dzieje się to na prowincji. Niedawno zawodnicy „Skawinki” uciekać musieli wzdłuż toru kolejowego w kostiumach przed rozlanym tłumem Biezanowa, który napadł na niewinnych ludzi z racji odwetu za niegospodnie jakoby przyjęcie „Biezanowianki” w Skawinie. Młodzi chłopcy, którzy zjechali do Biezanowa dla rozegrania zawodów piłkarskich urażeni zostali na ekscesy, mogące zagrażać życiu. Banda opryszków, bo inaczej nazwać ich nie można, jak opętała, rzuciła się na niewinnych sportowców, a ze strony zarządu gospodarzy, nie zabezpieczono gościom żadnej obrony. Dopiero policja musiała wystrąszyć graczom torowisko drogę.

I dobrze uczyniły piłkarskie władze krakowskie, że zawiesiły zarząd „Biezanowianki”, że zamknęły boisko i że zagroziły dalszemu represjami. Nie upłynęło atoli parę dni, a znowu powtórzyły się podobne wypadki w Bochni. Tym razem gracze „Wieliczanki” byli przedmiotem ataków. Po zawodach napadnięto ich, w robocie były flaszki i kamienie... Przy tej sposobności dostało się ludziom niewinnym, którzy zaśniali sędziego. W Krakowie, na zawodach B-klasowych, gracz uderzył sędziego w twarz, w innym wypadku po biło sędziego. Co to wszystko ma znaczyć?

To jakieś zdziwienie! Nawet, gdyby sędzia źle prowadził zawody, to żadną miarą nie wolno nikomu szukać satysfakcji w samosadzie. Od tego są władze sportowe, ośrodkowe komisje dyscyplinarne, które powołane są do pociągania sędziów do odpowiedzialności. Napadać na bezbronnego człowieka, bić go i poniewierać nim, dlatego, że jest sędzią, to niegodne sportowca, to zwykłe chamstwo, które musi być jak najsurowiej karane. Należy rozwiązywać bez pardonu kluby, które tolerują podobne wypadki, i, które nie potrafią opamiętać się w sytuacji. Gracze dopuszczających się bandyckich wykroczeń skreślać z listy PZPN, a ponadto przekazywać prokuratorowi. Z miejsca tepić chuligaństwo, bo ono przynosi podwójną szkodę. Poszkodowuje niewinnych, a ponadto depopularyzuje sport piłkarski. Tutaj nie pomogą żadne usprawiedliwienia. Niech będzie mniej klubów zręcznych w zwiazku, ale niech to będą kluby świadome swych obowiązków wychowawczo - społecznych. Do czego dojdzie, jeśli żaden sędzia nie będzie chciał — i to słusznie — narażać swego nazwiska i życia na szwank. Żaden klub nie zechce wyjechać na prowincję, by go nie spotkał los godny pożałowania. A gdzie jest odpowiedzialność wobec rodziców, społeczeństwa? Czy trudno odgadnąć dlaczego szkoły wzbraniają się udzielać zezwoleń młodzieży na grę w klubach sportowych? Barbarzyństwo i chamstwo musi zniknąć z boisk piłkarskich.

Nawet cena osiągnięcia mistrzostwa, czy ochrona przed spadkiem do niższej klasy, nie może choćby na chwilę stanowić podłoża do wykroczeń przeciw sportowych i je usprawiedliwiać. Władze piłkarskie dobrze robią, gdy winnych podobnych burd, pociągają do najsurowszej odpowiedzialności. Gracze i kluby muszą pamiętać o szlachetnych i wzniosłych celach, jakim sport ma służyć. Dla pospolitych bandytów niema miejsca w sporcie. Dla tych dom poprawczy lub więzienie.

W. STATTER.

„Honor” sędziego w sporcie piłkarskim

Nadesłano.

Sędzia w sporcie piłkarskim jest czynnikiem decydującym.

W jego oczach, gwizdki i sumieniu sędziowskim zawarty jest los rozgrywek piłkarskich o mistrzostwa.

Sędzia jest władny w czasie gry usunąć z boiska gracza, a nawet pozbawić go prawa udziału w zawodach na długie miesiące i lata.

Sędziowie są sprawiedliwi i niesprawiedliwi, t. zn. bezstronni i jednostronni.

Sędzia sprawiedliwy, t. j. bezstronny przestrzega ściśle przepisów gry na rzecz obu drużyn, sędzia niesprawiedliwy t. j. jednostronny jest dwunastym graczem drużyny, na rzecz której prowadzi zawody.

Jest jeszcze w sporcie inny sędzia, niekiedy bardzo surowy — publiczność.

Ten sędzia pozwala sobie czasem wkroczyć na boisko i załatwiać się doraźnie, nie tylko z graczami, ale i z sędzią, prowadzącym zawody. Dzieje się to zwykle wtedy, gdy sędzia zawodowy zapomina o swojej funkcji i staje się 12-tym graczem jednej drużyny.

Terenem takich rozgrywek jest od dłuższego czasu Kielecki Okręgowy Związek Piłki Nożnej z siedzibą w Częstochowie.

Dzięki temu systemowi gry, w roku ubiegłym weszła do klasy „A” „Legja” wielka. W rozstrzygającej rozgrywce z drugą robotniczą „Naprzód” w Radomsku zdecydował stronnictwo sędziów, kombinując rzuty karne na bramkę Naprzodu, dzięki którym „Legja” zdobyła jedną bramkę więcej, a w obawie, że „Naprzód” odrobi

tą stratę i wygra mecz, sędzia zakończył zawody o 8 minut wcześniej, niż należało.

I nie pomogli protesty ani odwołania.

W tegorocznych rozgrywkach o mistrzostwo powtórzyło się to samo.

Teraz przeciwko Naprzodowi wystąpił klub sportowy „Korona” z Radomska, do niedawna enedcko - chadecka organizacja, a obecnie będąca pod mozną opieką Strzelca. Kierownik „Korony” p. Michałek zaznaczył się już na terenie sportowym różnymi „szacherkami”, za które władze okręgowego Związku ukarały go dyskwalifikacją.

P. Michałek poradził sobie w ten sposób, że sprzedał „Koronę” Strzelcowi, otrzymał za to posadę w Magistracie, pozostaje nadal faktycznym kierownikiem klubu i przy pomocy dalszych szacherek ma wprowadzić „Koronę” do klasy „A”.

Mimo kombinacji p. Michałka, „Naprzód” pokonał „Koronę” w drugiej rundzie i dla uzyskania przewagi potrzebował rozegrać tylko spotkanie z najsłabszą w tegorocznych rozgrywkach o mistrzostwo klasy „B” Z. T. G. S. „Hakoach” w Radomsku.

P. Michałek skorzystał z tego, że „Hakoach” jest żydowską faszyzującą organizacją sportową z pod znaku Żabotyńskiego, wciągnął ją do swoich kombinacji przeciwko „Naprzodowi” i tak przyszło do meczu w dniu 24.VI b. r.

Mecz ten i jego następstwa, to jeden wielki skandal.

Zawody wyznaczone zostały na godz. 17 i gospodarzem boiska był „Naprzód”. Delegowany z Częstochowy sędzia Herman przyjechał do Radomska o godz. 16.15 i prosto z dworca udał się do lokalu „Hakoachu”, skąd przybył na boisko dopiero o godz. 17.30. Z tego powodu mecz rozpoczął się z półgodzinnym opóźnieniem. Od początku do końca zawody prowadzone były przez sędziego tendencyjnie na korzyść „Hakoachu”, mimo to „Naprzód” wykazał wyraźną przewagę i doprowadził grę do końca w stosunku 2:1.

Pomimo upływu czasu, sędzia Herman przedłużał grę, a kiedy oburzona tem publiczność domagała się zakończenia zawodów, zarządził bez powodu wolny rzut na bramkę „Naprzodu”. W następstwie tego rzutu w czasie zamieszania podobramkowego gracz „Hakoachu” umyślnie nastrzelił piłkę na rękę gracza „Naprzodu”, z czego zaraz skorzystał sędzia i zarządził znowu rzut karny z jedenastki, a w pośpiechu nie odliczył nawet kroków, co było obojętne, gdyż punkt karny był już wtedy zupełnie zatarty. Rzut karny, mimo

Z życia R.K.S. „Drukarz”

Dzięki inicjatywie śląskiego RSKO, dochodzi do skutku wyjazd „Drukarza” warszawskiego do Katowic.

Przy Związku Zawodowym Drukarzy w Katowicach powstaje Robotniczy Klub Sportowy drukarzy śląskich. Rozegranie zawodów towarzyskich w piłce nożnej z „Drukarzem” warszawskim będzie wielką propagandą sportu robotniczego wśród drukarzy w całej Polsce, a na Śląsku w szczególności. Wyjazd przewidywany jest w okresie między 15 a 19 sierpnia r. b.

R.K.S. „Gwiazda” mistrzem Warszawy

GWIAZDA — PWA TT 2:0 (1:0).

W sobotę na boisku RKS „Skra” odbył się decydujący mecz piłkarski między mistrzem RPA „Gwiazda”, a mistrzem grupy WOZN-u PWA TT. Spotkanie rozstrzygnięte na swą korzyść „Gwiazda”, uzyskując w ten sposób tytuł mistrza Warszawy na rok 1934.

Spotkanie należy ocenić jako dość ciekawe, gdyby nie orzeczenia sędziego, które zbyt często nasuwały wątpliwości, wskutek czego optycznie gra wypadła słabiej, niż wypaść mogła. Przez cały czas zawodów widać było, iż RKS „Gwiazda” jest drużyną, rozporządzającą szybszym startem do piłki oraz większym zdecydowaniem w momentach podbram-

kowych, gdzie napastnicy zawsze umieli groźnie strzelić. Zaznaczyć przytem trzeba, że w całej drużynie „Gwiazdy” znacząco większe napięcie nerwowe, niż u przeciwnika, o czym niech świadczy dwa przestrelone rzuty karne przez Fajnbauera i Lernerę.

Oceniając grę samą drużyny robotniczej, należy podkreślić w niej wiele ambicji oraz umiejętności technicznej. PWA TT w pierwszych minutach gry zapowiada się dość groźnie, jednak po strzeleniu bramki dla „Gwiazdy” przez Szulzyngiera z podania Lernerę — drużyna mieszczańska jakby traci na szybkości i zaczyna grać może zbyt ostro, co w konsekwencji — rzecz sporna czy słuszna — pociąga za sobą usunięcie z boiska gracza PWATT Zacharjadze.

Druga bramka, strzelona dla „Gwiazdy” przez Frajmana z rzutu karnego, przechyła zdecydowanie szalę zwycięstwa na rzecz „Gwiazdy” i wynikiem 2:0 sędzia p. Kempfński kończy zawody. Publiczności zebrało się około 5000 osób.

O mistrzostwo R. P. A.

DRUKARZ — MARYMONT 1:1 (1:0).

Na boisku Koła Polek na Marymoncie odbył się mecz o mistrzostwo RPA kl. A. Marymont — Drukarz, zakończony wynikiem remisowym 1:1 (1:0).

Do przerwy gra wyrównana. Po przerwie całkowita przewaga Drukarza, który gra z wiatrem.

W 25 minucie gry gracz Marymontu, Chudzikiewicz, strzelił bramkę ręką, będąc w podskoku i przerzucając piłkę bramkarzowi Drukarza nad głowę.

Pomimo to sędzia p. Szostakiewicz bramkę uznał. Dla Drukarza wyrównał z karnego Wydrzyński. Drukarz II — Marymont II, 3:6 (2:4) dla Marymontu.

SKRA (patałachy) — ZNICZ (patałachy) 5:3.

Na boisku Znicza w Pruszkowie odbył się mecz piłki nożnej pomiędzy Patałachami wyżej wymienionych klubów, którzy demonstrowali zebranym widzom jak nie należy grać w piłkę nożną, stwarzając szereg komicznych sytuacji dla rozweselenia licznie zebranej publiczności.

ZNICZ (Przyszłość) — SKRA (Przyszłość) 3:2.

Mecz ten był przeciwstawieniem meczu patałachów, gdzie chłopcy do lat 16 pokazali grę techniczną i ładną dla oka, bez cienia brutalności, co nie zawsze można oglądać na meczach mistrzowskich.

REPREZENTACJA ROB. WARSZAWY. REPREZENTACJA ROB. KRAKOWA 1:1 (1:0).

(Tel. własny).

W niedzielę na boisku RKS „Legia” w Krakowie odbyło się spotkanie towarzyskie w piłce nożnej między wyżej wymienionymi reprezentacjami, zakończony wynikiem remisowym 1:1. Bramki zdobyli: dla Warszawy Świądkiewicz dla Krakowa zaś wyrównał Radkiewicz. Zawody prowadził b. dobrze p. Sznajder. W sobotę na tem samym boisku Reprezentacja Rob. Warszawy pokonała Repr. Rob. Klubów Żydowskich Krakowa w stosunku 2:0 (0:0). Bramki dla Warszawy zdobyli: Jungierman i Gmoch. Zawody prowadził p. Lustgarten, Wzrostł około 2000 osób.

Z powyższego widać, że reprezentacja rob. Warszawy sprostała całkowicie swemu zadaniu, jeżeli weźmiemy pod uwagę zmęczenie graczy długą podróżą.

Z zagranicy

Jak dowiadujemy się, wydział piłkarski ZRSS otrzymał propozycję rozegrania meczu piłkarskiego o mistrzostwo rob. Europy z Czechosłowacją w Polsce. Wydział propozycji czeskiego Rob. Związku Piłkarskiego nie przyjął, gdyż rewanżowe spotkanie winno się odbyć w Czechosłowacji. Równocześnie zdecydowano rozegrać spotkanie o mistrzostwo rob. Europy z Węgrami na Węgrzech, prawdopodobnie w Budapeszcie oraz drugi mecz w Polsce na Śląsku lub w Warszawie.

Wiadomości bieżące

Tenis

POLSKA ZWYCIĘŻA DANJĘ 4:3. W trzecim dniu meczu tenisowego Polska — Danja Jacobsen wygrał z Wittmanem po ciężkiej walce 6:1 4:6 2:6 9:7 6:3. Tatarski zwyciężył Ulricha 7:5 7:5 6:2, a para Krahwinkel — Plongman odniosła zwycięstwo nad parą Jędrzejowska — Hebda 6:4 6:3.

W ogólnej punktacji mecz wygrała Polska 4:3.

MECZ TENISOWY POLSKA — ESTONIA O PUHAR DAVISA. Mecz tenisowy Polska — Estonia o puchar Davisa odbył się definitywnie w dniach 3, 4 i 5 sierpnia w Tallinie. Barw Polski, jak już donosiliśmy, bronią Tłoczyński, Tatarski Wittman i Sychala. Jest to dopiero pierwszy mecz Estonii o puchar Davisa!

ANGLJA PROWADZI 2:0 Z AMERYKĄ. W pierwszym dniu meczu finałowego o puchar Davisa Anglja — Ameryka Austin wygrał z Shieldsem 6:4 6:4 6:1, a Perry zwyciężył Wooda 6:1 4:6 5:7 6:0 6:3. Po pierwszym dniu prowadzi Anglja 2:0.

ŁÓDŹ przegrała w tenisowym meczu międzymiastowym z Oslo 0:5.

Piłka nożna

WIEDENSKI LIBERTAS rozegrał w Warszawie 2 mecze. Z Legją przegrał 1:3 (1:1), a z Polonią wygrał 4:3 (4:1).

AUSTRIA WIEDENSKA przegrała nie spodziewanie w Łodzi z A-klasowymi Turystami 3:4.

Kolarstwo

MISTRZOSTWO KOLARSKIE POLSKI na torze wygrał Puszc (WTC) przed Majewskim, Klausem i Olekiem. Einbrodt odpadł w eliminacjach!

BIEG DOOKOŁA FRANCJI wygrał Francuz Magne, który przejechał Francję w czasie 147 godzin 18 min. 58 sek. 2) Martano (Włochy). Drużynowo wygrała Francja.

Pływanie

W MECZACH o mistrzostwo Polski w piłce wodnej EKS pokonał w Katowicach warszawski AZS 1:0 (0:0) i Legię 5:0 (1:0).

Boks

NA WALNEM ZEBRANIU WOZE wybrano na prezesa ponownie mecenasa Zygmunta Fogla.

Hippika

HIPPICZNE MISTRZOSTWO ARMJI zdobył 17 p. ułanów. Indywidualnie wygrał por. Gutowski.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnikiem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnika zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajnie gr. 20, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-cio szpaltowy, układ zwyczajnych 10-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: STANISŁAW NIEMYSKI

Odbito w Drukarni Spółki Nakładowo-Wydawniczej „Robotnik”, Wawerska 7.

Wydawca: RADA NACZELNA P. P. S.